

Munkavédelem

Pécz Tibor

A munkavédelemről általában

- Munkavégzés közben a munkavállalók egészségét, testi épségét – kellő védelem, vagy védőintézkedés hiányában – különféle károsodás érheti.
- A munkabiztonság célja:
 - a sérülések, ártalmak elleni védelem,
 - ezek kockázatának megszüntetése, vagy csökkentése
 - és ez által a munkavállaló munkaerejének, testi épségének megóvása.
- A munkavédelem feladata:
 - munkavállalók testi épségének védelme,
 - egészségének megóvása a munka során keletkező ártalmaktól,
 - műszaki, egészségügyi, jogi, szervezési, oktatási, nevelési eszközök igénybevételével.

A munkavédelem szakterületei

Munkabiztonság: a munkahelyi balesetek megelőzése, a baleseti kockázatok mérséklése.

Munkaegészségügy:

- *Munkahigiéné:* a munkakörnyezet kóroki, vagy kockázati tényezőinek feltárása (kémiai, fizikai, biológiai és pszichoszociális kockázati tényezők)
- *Foglalkozás-egészségügy:* a munkahelyi egészségkárosodások megelőzése a munkaköri és személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatával és véleményezésével.

A két szaktevékenységi terület együttműködik a munka humanizálásában, a munkakörnyezet és a munkaszervezés ergonómiai követelményeinek kialakítása során.

Szociális munkavédelem: magában foglalja a kiemelt csoportok / nők, fiatalok, terhes nők / védelmét, a munkaidő és pihenőidő védelme szabályait is.

Munkavédelmi fogalmak

Munkavédelem: a szervezett munkavégzésre vonatkozó munkabiztonsági és munkaegészségügyi követelmények, továbbá a törvény céljának megvalósítására szolgáló törvénykezési, szervezési, intézményi előírások rendszere, valamint mindezek végrehajtása.

Szervezett munkavégzés:

a munkaviszonyban,
közszolgálati, illetve közalkalmazotti jogviszonyban,
szövetkezeti tagság esetén munkaviszony jellegű jogviszonyban
a szakképző iskolákban a tanulói jogviszony keretében a szakmai képzési követelmények teljesülése során,
továbbá a tanuló szerződés alapján, a hallgatói jogviszonyban
a gyakorlati képzés során,
valamint a munkáltató által kezdeményezett, irányított vagy jóváhagyott társadalmi munka.

Munkavállaló: a szervezett munkavégzés keretében munkát végző személy.

Munkáltató: aki a munkavállalót szervezett munkavégzés keretében foglalkoztatja. A társadalmi munka esetén munkáltató a társadalmi munka szervezője.

fogalmak

Foglalkozási megbetegedés: a munkavégzés, a foglalkozás gyakorlása közben bekövetkezett olyan heveny és idült, vagy ezt követően megjelenő vagy kialakuló idült egészségkárosodás, amely

- a) a munkavégzéssel, a foglalkozással kapcsolatos, a munkavégzés, a munkafolyamat során előforduló (fizikai, kémiai, biológiai, pszichoszociális és ergonómiai) kóroki tényezőkre vezethető vissza, illetve
- b) a munkavállalónak az optimálisnál nagyobb vagy kisebb igénybevételének a következménye.

Halálos foglalkozási megbetegedés: olyan halálhoz vezető megbetegedés, ahol a halál oka a foglalkozási megbetegedés vagy annak szövődménye.

fogalmak

- **Munkaeszköz:** minden gép, készülék, szerszám vagy berendezés, amelyet a munkavégzés során alkalmaznak vagy azzal összefüggésben használnak (kivéve: az egyéni védőeszköz).
- **Munkahely:** minden olyan szabad vagy zárt tér (ideértve a föld alatti létesítményt, a járművet is), ahol munkavégzés céljából vagy azzal összefüggésben munkavállalók tartózkodnak.
- Munkahelynek kell tekinteni a mást nem foglalkoztató, a munkáját kizárólag személyesen végző egyéni vállalkozó munkavégzési helyét.

fogalmak

- **Baleset:** az emberi szervezetet ért olyan egyszeri külső hatás, amely a sérült akaratától függetlenül, hirtelen vagy aránylag rövid idő alatt következik be és sérülést, mérgezést vagy más (testi, lelki) egészségkárosodást, illetőleg halált okoz.
- **Munkabaleset:** az a baleset, amely a munkavállalót a szervezett munkavégzés során vagy azzal összefüggésben éri, annak helyétől és időpontjától és a munkavállaló (sérült) közrehatásának mértékétől függetlenül.
- A munkavégzéssel összefüggésben következik be a baleset, ha a munkavállalót a foglalkozás körében végzett munkához kapcsolódó
 - közlekedés,
 - anyagvételezés, anyagmozgatás,
 - tisztálkodás,
 - szervezett üzemi étkeztetés,
 - foglalkozás-egészségügyi szolgáltatás
 - és a munkáltató által nyújtott egyéb szolgáltatás stb. igénybevétele során éri.
- Nem tekinthető munkavégzéssel összefüggésben bekövetkező balesetnek (munkabalesetnek) az a baleset, amely a sérültet a lakásáról (szállásáról) a munkahelyére, illetve a munkahelyéről a lakására (szállására) menet közben éri (úti baleset), kivéve, ha a baleset a munkáltató saját vagy bérelt járművével történt.

fogalmak

Súlyos az a munkabaleset amely:

- a) a sérült halálát (halálos munkabaleset az a baleset is, amelynek bekövetkezésétől számított egy éven belül a sérült orvosi szakvélemény szerint a balesettel összefüggésben életét vesztette), magzata vagy újszülöttje halálát, önálló életvezetését gátló maradandó károsodását;
- b) valamely érzékszerv (vagy érzékelőképesség) és a reprodukációs képesség elvesztését, illetve jelentős mértékű károsodását okozta;
- c) orvosi vélemény szerint életveszélyes sérülést, egészségkárosodást;
- d) súlyos csonkulást, hüvelykujj vagy kéz, láb két vagy több ujja nagyobb részének elvesztését (továbbá ennél súlyosabb esetek);
- e) beszélőképesség elvesztését vagy feltűnő eltorzulást, bénulást, illetőleg elmezavart okozott.

fogalmak

- **Kvázi baleset:** sérülést nem, legfeljebb anyagi kárt okozó baleset.
- **Üzemi baleset:** Társadalombiztosítási kategória. Minden olyan baleset üzemi baleset, amely a termelési egység működésével kapcsolatos.
- **Méregtan (toxikológia):** Mérgező hatású anyagokkal és mérgezésekkel foglalkozó tudomány.
- **Méreg:** Minden anyag vagy készítmény, amely aránylag kis mennyiségben a szervezetbe jutva fizikai, kémiai vagy fizikokémiai hatásával a szervezet életfolyamatait, dinamikus egyensúlyát múlóan, tartósan vagy véglegesen megzavarja.
- „Minden anyag méreg, nincs olyan anyag amelyik nem lenne az. A helyes adagolás különbözteti meg a méregtől.” (Paracelsus)

fogalmak

- **Expozíció:** Annak mértéke, hogy a károsodás potenciális elszenvedője mennyire van kitéve a veszélynek.
- **Kockázat:** A veszélyforrás és az expozíció együttes fennállása.
- **Fokozott expozíció:** a munkavállaló szervezetében a munkavégzés során a foglalkozás gyakorlása közben, vagy azzal összefüggésben a kémiai munkaanyagok meghatározott biológiai határértéket meghaladó koncentrációja, vagy mértéke
 - zaj esetén, 4000 Hz-en a 30 dB halláscsökkenés bármelyik fülön.

fogalmak

- **A megengedett átlagos koncentráció (ÁK):** értéke a légszennyező anyagnak a munkahely levegőjében egy műszakra megengedett átlag-koncentrációja, amely a dolgozó ember egészségére általában nem fejt ki károsító hatást.
- **A csúcskoncentráció (CK):** az egy műszakon belül rövid ideig megengedhető, az ÁK értéket meghaladó legnagyobb levegőszennyezettség.
- A csúcskoncentráció az anyag tulajdonságaitól függően megegyezhet:
 - az ÁK értékkel, vagy annak 4 szerese (ebben az esetben időtartama 15 perc, amely 4 szer ismétlődhet),
 - illetve 8 szorosa (időtartama 60 perc/műszak lehet).

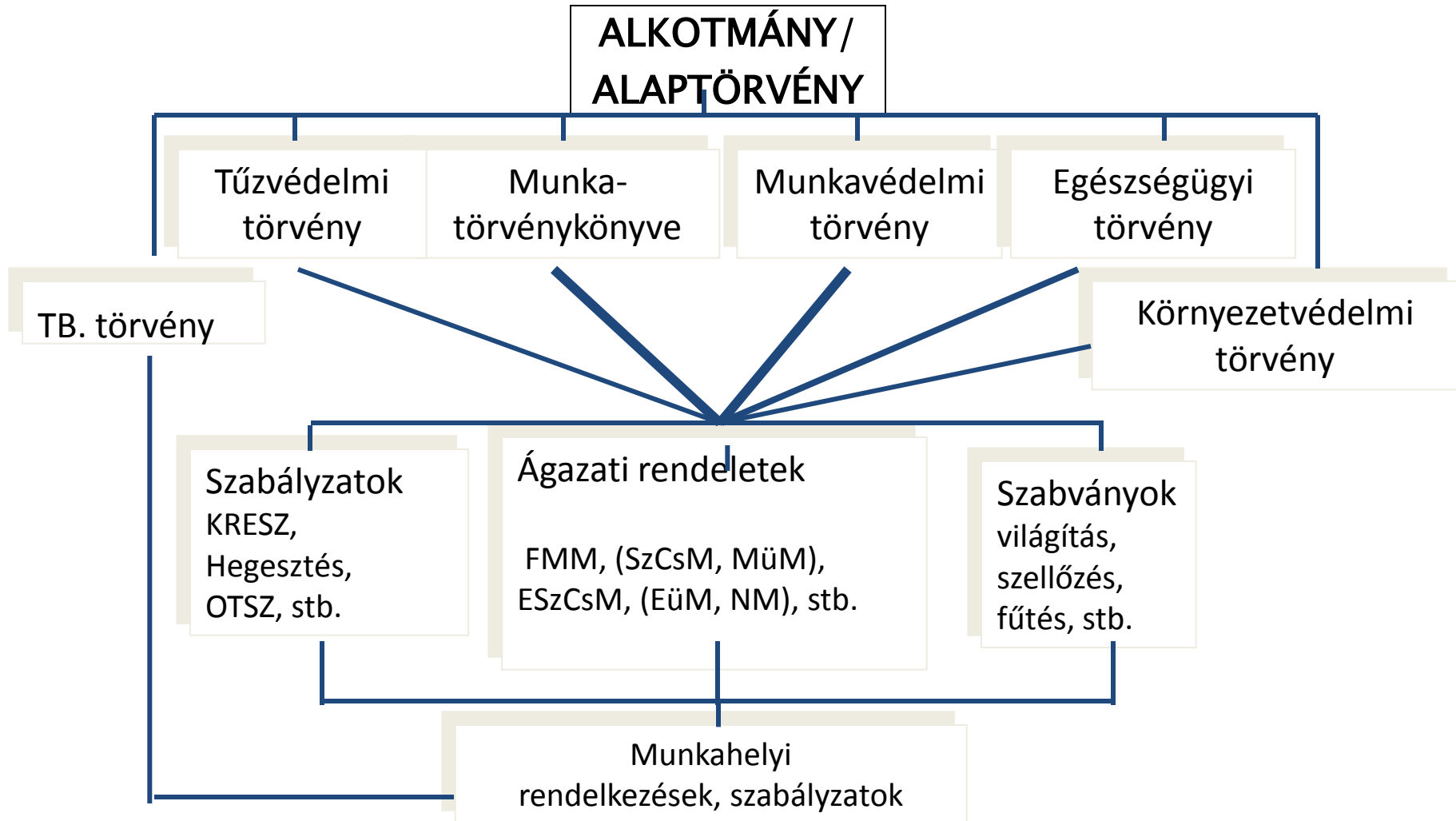
fogalmak

- **A műszak során eltűrt legmagasabb (maximális) koncentráció (MK):** az az érték, amelyet
- minimális időtartamban sem lehet meghaladni.
- A maximális koncentrációban végzett munka esetében a dolgozó teljes munkaképes élete során (18-65 évig) a potenciális halálos kimenetelű kockázat (rosszindulatú daganatos megbetegedés kockázata) kisebb vagy egyenlő: 5-10 mikrorizikó/év
 - 10 mikrorizikó=100 000 exponált személy közül évenként 1 halálos kimenetelű megbetegedés előfordulhat.

Munkavédelem szereplői

- Állam (intézmények, hatóságok, jogszabályok)
- Munkavállaló (kötelességek+jogok)
- Munkáltató (kötelességek+jogok)

Munkavédelmi jogszabályok felépítése

Jogszabályi háttér

- a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény
- 2012. évi I. Tv. a munka törvénykönyvéről és módosításai
- 2000. évi XXV. törvény a kémiai biztonságról
- 25/2000. (IX. 30.) EüM-SzCsM rendelet a munkahelyek kémiai biztonságáról
- 5/1993. (XII.26.) MüM rendelet az 1993. évi XCIII. törvény végrehajtásáról

Munkavédelem állami szervei, intézményei

- a fogl.pol.-ért felelős minisztérium (+esetenként egyéb min. pl. eü-i)
- OMMF és területi szervei
- ÁNTSZ
- Más egyéb hatóságok

Állam

- az állam feladata a munkav. irányításával, az ágazati és hatósági tev. ellátásával - szervei útján - a munkav. megszervezése
- az állam a feladatait a munkavállalók és munkáltatók érdekképviselői szerveivel együttműködve valósítja meg
- az állam részt vesz a munkav.-ben érintett nemzetközi szervezetek munkájában
- együttműködik más államokkal a munkav.-i feladatok összehangolása végett
- jelentést tesz a munkavállalók biztonságát és egészségét érintő közösségi szabályok végrehajtásáról

A munkavédelem irányításának keretében állami feladatok

- *a)* a munkavédelem nemzeti politikájának kialakítása
- *b)* az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés
 - alapvető követelményeinek,
 - továbbá az ehhez kapcsolódó jogoknak és kötelezettségeknek a meghatározása
- *c)* a munkavédelmi előírások végrehajtásának elősegítése
 - gazdasági szabályozással,
 - az érdekeltség megteremtésével,
 - a nemzetgazdasági jelentőségű munkavédelmi kutatások anyagi feltételeinek megteremtésével,
 - tájékoztatással és felvilágosítással;
- *d)* ismeretanyag meghatározása
 - a nevelés és az oktatás területén (biztonságos életvitel)
 - a szakmai oktatás területén (az egészséget nem veszélyeztető és a biztonságos munkavégzés szabályai)
- *e)* a nemzetgazdaság munkavédelmi helyzetének
 - évenkénti áttekintése
 - a megállapítások nyilvánosságra hozatala
 - a munkavédelmi információs rendszer kialakítása és működtetése

A munkavédelem ágazati tevékenységének keretében állami feladatok

- *a)* szabályzat kiadása
- *b)* a munkavédelem nemzeti politikájával összhangban az ágazati jellegű munkavédelmi K+F+I, továbbá a tájékoztatás, közreműködés a továbbképzés szervezésében

Az állam hatósági tevékenység keretében

- *a)* elősegíti és ellenőrzi a munkavédelemre vonatkozó szabályok végrehajtását
- *b)* ellátja a hatályos tv., a fogl.pol.-ért felelős miniszter rendelete és a külön jogszabály szerinti engedélyezést és nyilvántartást

A MUNKAVÉGZÉS SZEMÉLYI FELTÉTELEI

A munkavállaló alkalmazható, ha:

- élettanilag alkalmas (munkakezdekskor munkára alkalmas állapot pl.: alkoholos befolyásoltságtól és gyógyszerek káros hatásaitól mentesen, kipihenten, stb.)
- foglalkoztatása az egészségét, testi épségét, illetve a fiatalokú egészséges fejlődését károsan nem befolyásolja
- foglalkoztatása nem jelent veszélyt a munkavállaló reprodukciós képességére, magzatára
- mások egészségét, testi épségét nem veszélyezteti és a munkára - külön jogszabályokban meghatározottak szerint - alkalmasnak bizonyult
- bizonyos munkaköröknél - pályaalkalmassági
- szakmai alkalmasság (ismeret, készség, jártasság)
- megfelelő létszámú munkavállaló (munkairányító választás)
- oktatásokon való részvétel, ha szükséges (kiterjedt oktatás – veszély esetén)

MUNKAVÉGZÉS TÁRGYI FELTÉTELEI

- A munkavégzéshez használt eszköz biztonságos és a rendeltetésszerű használatra alkalmas legyen – időszakos biztonsági felülvizsgálat alá kell vonni:
 - veszélyes technológiát és munkaeszközt
 - ill. azt a munkaeszközt, amire előírják (rendelet, szabvány, egyéb dokumentum)
- A munkahelyet, az EVE-t, a munkaeszközt, a technológiát az üzemeltető munkáltatónak soron kívül ellenőriznie kell (ezen idő alatt nem lehet haszn.), ha:
 - veszélyeztette rendeltetésszerű haszn. során a munkaváll. egészségét és biztonságát
 - munkabaleset tört.
 - rendkívüli körülmények
- a felelős miniszter/-ek meghatározza/-ák a munkaeszközökre, továbbá a munkahelyekre vonatkozó munkavédelmi követelmények minimális szintjét
- minden munkavállalónak biztosítani kell:
 - megf. min. és menny. ivóvizet
 - a munkahely és a munka jellegének megfelelően az öltözködési, tisztálkodási, egészségügyi, étkezési, pihenési és melegedési lehetőséget
 - a munkahely és a munka jellegének megfelelően gondoskodni kell a rendről, tisztaságról, a keletkező szennyező anyagok, szennyvíz, hulladék kezeléséről oly módon, hogy veszélyt vagy egészségi ártalmat ne okozzanak és a környezetet ne károsítsák
 - a munkahelyen a dolgozók létszámának és a veszély jellegének megfelelő jelző- és riasztóberendezést kell biztosítani
 - ahol a veszély jellege indokolja, a munkavállalók és a munkavégzés hatókörében tartózkodók védelme érdekében biztonsági és egészségvédelmi jelzéseket kell alkalmazni

tárgyi feltételek még

- szükséges mozgástér
- ahol be- vagy leesési veszély van, vagy a munkavállalót és a munkavégzés hatókörében tartózkodókat leeső tárgyak veszélyeztetik, elkerítéssel, lefedéssel, vagy más alkalmas módon kell a védelemről gondoskodni
- az alkalmazott munkaállás (állvány, pódium, kezelőjárda)
 - kialakítása, elhelyezése, rögzítése feleljen meg a munkavégzés jellegének,
 - a várható igénybevételnek,
 - tegye lehetővé a biztonságos munkavégzést,
 - a szükséges anyagok és eszközök tárolását,
 - a biztonságos közlekedést, fel- és lejutást
- a tárolóhelyeket a tárolt anyagok tulajdonságainak, egymásra hatásának, továbbá a környezetből eredő hatásoknak, illetőleg az anyag emberi egészségre, környezetre gyakorolt hatásának, a rakodás, szállítás és tárolás módjának figyelembevételével kell kialakítani
- az energia-, cső- és közműhálózatnak biztonságosan üzemeltethetőnek, kezelhetőnek, karbantarthatónak és azonosíthatónak kell lennie, a villamos szerelvényeknek meg kell felelniük a biztonsági (érintésvédelmi, robbanásbiztonsági stb.) követelményeknek

még szintén tárgyi...

- megfelelő megvilágítás
- a zajhatások és a rezgések, a por és vegyi anyagok, valamint a sugárzások, az alacsonyabb vagy magasabb légköri nyomás nem károsíthatják a munkavállalókat és a munkavégzés hatókörében tartózkodókat, és nem veszélyeztethetik a munkavégzés biztonságát
- a tevékenység jellegét és a veszélyforrásokat figyelembe véve elegendő mennyiségű és minőségű, egészséget nem károsító levegőt és klímát kell biztosítani
- ha az előírt levegő vagy klíma biztosítása műszakilag megoldhatatlan, egyéni védőeszközt alkalmazni, illetőleg védőitalt juttatni kell
- a szabadtéri munkahelyen - gondoskodni kell a munkavállalók időjárás elleni védelméről
- munkahely céljára csak olyan építmény alkalmazható, amely megfelelő szerkezetű és szilárdságú. Ilyen építményben határoló felületeket, belmagasságot, légtérfogatot, mozgásteret, közlekedési útvonalakat kell kialakítani
- nyílászáróknak biztonságos módon nyithatónak, zárhatóknak, beállíthatóknak és rögzíthetőnek kell lenniük, nyitott állapotban nem jelenthetnek veszélyt a munkavállalókra nézve
- átlátszó felületek esetén veszély felismerésére alkalmas megkülönböztető jelzésről gondoskodni kell
- lengőajtókat és lengőkapukat átlátszó anyagból kell készíteni, vagy szemmagasságban átlátszó betétrel ellátni
- A munkahely padlózata és közlekedési útjai feleljenek meg
 - a munkavégzés jellegének
 - az ebből fakadó tisztítási követelményeknek,
 - a várható legnagyobb igénybevételnek,
 - felületük csúszásmentes, egyenletes,
 - botlás- és billenésmentes legyen
 - szélessége és a szabad magasság tegye lehetővé a gyalogosok és járművek biztonságos közlekedését
 - a közlekedési utak és pályák melletti biztonságos munkavégzést.

még mindig tárgyi

- az olyan munka- és tárolóhelyiségekben, ahol gyalogos- és járműforgalom van, ill. rendszeresen anyagot szállítanak, a közlekedési, és az anyagmozgatási útvonalakat meg kell jelölni, vagy el kell választani egymástól
- az elsődlegesen gépjárműforgalom számára szolgáló kapu közvetlen közelében a gyalogosok számára külön ajtót kell biztosítani, ha a gyalogosok számára nem biztonságos az áthaladás
- A kijáratokat és vészkijáratokat
 - szabadon kell tartani
 - számuk, méretük, elhelyezésük és megvilágításuk tegye lehetővé a munkahely, a veszélyes terület gyors és biztonságos elhagyását
 - vészkijáratokhoz toló- vagy forgóajtók használata tilos
 - vészkijáratot lezárni csak úgy szabad, hogy vészhelyzetben bárki által nyitható legyen.
- ahol dohányozni lehet – nyílt légteret kell biztosítani – kivéve amely intézményt a munkáltató külön tv. által nemdohányzóvá nyilvánította
- a gép állandó tartozéka a magyar nyelvű üzemeltetési dokumentáció, amelyet a gyártó, az importáló, annak hiányában az üzemeltető köteles biztosítani
- ha a munkavállaló nem ért magyarul, akkor a munkáltató és a munkavállaló által értett nyelven is köteles biztosítani az üzemeltetési dokumentációt, a veszélyt jelző, tiltó és tájékoztató feliratokat

Munkavállaló kötelességei 1.

- a rábízott feladatokat **a munkavédelmi előírások megtartásával** köteles végezni;
- **munkavégzésre alkalmas állapotban** (józanul, kipihenten és egészségesen) köteles munkahelyén megjelenni;
- munkát csak a munkakörére **előírt öltözetben** (megfelelő ruházat és lábbeli) és egyéni védőfelszerelés alkalmazásával végezhet;
- munkáját képessége és képzettsége alapján az **elvárható gondossággal és szakértelemmel** köteles végezni;
- a **társaival köteles együttműködni**, magatartása olyan legyen, hogy sem saját, sem a mások egészségét és testi épségét ne veszélyeztesse;
- a **munkavégzés előtt köteles levenni** a gyűrűt, nyakláncot, karórát, papucsot, magas sarkú cipőt stb. ott, ahol annak viselése a munkavégzés közben baleseti veszélyt jelent.

Munkavállaló kötelességei 2.

- Minden **balesetet, sérülést, rosszulétet, üzemzavart** és egyéb rendkívüli eseményt haladéktalanul **köteles jelenteni** a közvetlen munkahelyi vezetőjének.
- Ha erre nem képes (sérülés, vagy egyéb ok miatt), akkor a vele együtt dolgozó társa köteles a jelentést megtenni;
- köteles **a fegyelmet, a rendet és a tisztaságot** megtartani;
- haladéktalanul el kell távolítania **a munkahelyén és a közlekedési útvonalon** található csúszást, botlást, beakadást okozó, valamint rádőlés, felbillenés, beesés, beütés lehetőségét hordozó anyagot, tárgyat, eszközt;
- a **testi épséget, egészséget közvetlenül veszélyeztető**, valamint az érdekeit védő **jogszabállyal ellentétes utasítást nem köteles** végrehajtani;
- a **más személy biztonságát közvetlenül veszélyeztető utasítást** pedig **köteles megtagadni**.

Munkavállaló kötelességei 3.

A munka megkezdése előtt a dolgozó köteles:

- meggyőződni az általa használt, kezelt **védőfelszerelések**, szerszámok, gépek, berendezések biztonságos állapotáról;
- szemrevételezéssel és működés próbával ellenőrizni a **védőberendezések** (retesz-kapcsolók, vészleállítók stb.), **jelzőberendezések** működőképességét;
- ellenőrizni a **nyitható és fix védőburkolatok** meglétét, épségét, védőképességét;
- ellenőrizni az **energiaellátó egységek** (tömlők, villamos kábelek, stb.) tömítettségét, szigetelésének épségét, megfelelő, biztonságos állapotát;
- **rendellenesség** esetén a munkahelyi vezetőjét azonnal értesíteni a tapasztalt hiányosságról.
- A munkavállaló **nem kapcsolhatja ki, nem távolíthatja el és nem alakíthatja át** a biztonsági berendezéseket, védőberendezéseket.

Mikor kell eltiltani a dolgozót a munkavégzéstől?

- **alkohol, kábítószer hatása alatt áll;**
- **saját hibájából, figyelmeztetés ellenére nem vesz részt** a munkavédelmi oktatáson, és ha az oktatási anyagot **nem megfelelő szinten** sajátította el;
- nem vesz részt az **előírt egészségügyi alkalmassági vizsgálaton;**
- **védőberendezés szándékos kiiktatásával** végez munkát;
- a számára biztosított **egyéni védőeszközt** figyelmeztetés ellenére sem használja;
- a tevékenység végzéséhez **szükséges szakmai ismeretekkel vagy végzettséggel** nem rendelkezik.

Munkavállalók jogai

- A munkavállaló **jogosult a munkát megtagadni**, ha azzal saját életét, egészségét vagy testi épségét közvetlenül és súlyosan veszélyeztetné.
- Ha a munkavégzés során **egy másik munkavállaló** életét vagy testi épségét veszélyezteti, akkor a munka megtagadása nem joga, hanem kötelessége!
- A munkavállaló **jogosult megkövetelni** a munkavédelmi szempontból szükséges ismeretek, felszerelések, munka- és védőeszközök biztosítását.
- A munkavállalót **nem érheti hátrány** a munkavédelmi követelmények megvalósítása érdekében történő fellépéséért.

Munkabalesetek bejelentése

- Akit baleset ért, vagy balesetet észlelt, köteles **haladéktalanul bejelenteni a munkahelyi vezetőjének.**
- A bejelentés olyan esetre is vonatkozik, **amikor a sérült tovább dolgozik**, tehát munkaidő kiesés nincs.
- A közvetlen munkahelyi vezető **minden bejelentett, illetve tudomására jutott balesetet köteles kivizsgálni** és a sérült, tanúk meghallgatását a Munkabaleseti Nyilvántartásban rögzíteni.
- A **keresőképtelenséggel járó** munkabaleseteket a sérült közvetlen felettese a szervezeti egység vezetőjének és a munkahely azon egységének (Biztonságszervezési Osztálynak), amely ennek felelőse haladéktalanul jelenteni köteles.

Munkabalesetek kivizsgálása

A munkahelyi vezető feladatai:

- A munkahelyi vezető gondoskodik az **elsősegélynyújtásról**, a személy mentéséről, a további károsodások megakadályozásáról.
- A **helyszínt** a kivizsgálás befejezéséig **nem szabad megváltoztatni**.
- Minden tudomására jutott munkabalesetet **a munkabaleseti naplóban rögzítenie kell**, az alábbiak szerint:
 - a sérült és a tanúk személyes adatait,
 - a sérülés időpontját és helyszínét,
 - a sérülés pontos jellegét,
 - az esemény pontos és részletes leírását,
 - a sérült ellátására tett intézkedést.
- A baleset tanulságait a munkatársakkal ismertetnie kell.
- Tanú az lehet, aki látta az eseményt, vagy olyan információ birtokában van, ami lényeges a baleset okának megállapításakor

Teendők sorrendje munkabaleset bekövetkezésekor

- ▶ ELSŐSEGÉLYNYÚJTÁS
- ▶ BALESETEK BEJELENTÉSE
- ▶ BALESETEK KIVIZSGÁLÁSA
- ▶ MEGELŐZŐ INTÉZKEDÉSEK MEGHOZATALA

ELSŐSEGÉLYNYÚJTÁS

- ▶ Sérülések ellátása, vérzéscsillapítás (elsősegélynyújtó láda)
- ▶ Újraélesztés (BLS)
- ▶ Orvos, mentők hívása
- ▶ Kórházba szállítás (szükség esetén)

Kártérítés

(Csak munkabaleset esetén lehetséges)

- ▶ Objektív felelősség alapján
- ▶ Vétkesség alapján (foglalkozási megbetegedés esetén)
- ▶ A vállalat felszólítása alapján:
 - Elmaradt jövedelem
 - Vagyoni kár
 - Nem vagyoni kár

MUNKAVÁLLALÓK MUNKAVÉDELMI ÉRDEKKÉPVISELETE

- A **munkavállalóknak** az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéssel összefüggő jogaik és érdekeik képviselőjére maguk közül munkavédelmi képviselőt **KELL VÁLASZTANI**, ahol a foglalkoztatottak száma legalább **húsz fő**.
- 20 fő alatt is kezdeményezhetik (szakszervezet, üzemi tanács, dolgozók többsége)

A munkavédelmi képviselő feltételei:

- min. 6 hónapja szervezett munkavégzésben áll
- cselekvőképes

A munkavédelmi képviselő jogosult meggyőződni:

- a munkahelyek, a munkaeszközök és egyéni védőeszközök biztonságos állapotáról;
- az egészség megóvására és a munkabalesetek megelőzésére tett intézkedések végrehajtásáról;
- a munkavállalóknak az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre történő felkészítéséről és felkészültségéről.

A munkavédelmi képviselő a fenti jogok gyakorlása keretében:

- **működési területén a munkahelyre munkaidőben beléphet, tájékozódhat az ott dolgozó munkavállalóktól;**
- **részt vehet a munkáltató azon döntései előkészítésében, amelyek hatással lehetnek a munkavállalók egészségére és biztonságára**
- **tájékoztatást kérhet a munkáltatótól minden kérdésben, amely érinti az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzést;**
- **véleményt nyilváníthat, kezdeményezheti a szükséges intézkedés megtételét;**
- **részt vehet a munkabalesetek kivizsgálásában**
- **indokolt esetben a hatáskörrel rendelkező munkavédelmi felügyelethez fordulhat;**
- **a hatósági ellenőrzés során az ellenőrzést végző személlyel közölheti észrevételeit.**

MUNKAVÁLLALÓK MUNKAVÉDELMI ÉRDEKKÉPVISELETE

Annál a munkáltatónál, ahol a munkavédelmi képviselők száma legalább 3 fő, összmunkáltatói szinten paritásos **munkavédelmi testületet** lehet működtetni.

A testület az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre vonatkozó érdekegyeztető tevékenysége keretében:

- rendszeresen, de évente legalább egy alkalommal értékeli a munkahelyi munkavédelmi helyzetet;
- megvitatja a munkahelyi munkavédelmi programot, figyelemmel kíséri annak megvalósítását;
- állást foglal a munkavédelmet érintő belső szabályok tervezetéről.

Oktatások

- a) munkába álláskor
- b) munkahely vagy munkakör megváltozásakor, valamint az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek változásakor
- c) munkaeszköz átalakításakor vagy új munkaeszköz üzembe helyezésekor
- d) új technológia bevezetésekor

MUNKÁLTATÓ

MUNKÁLTATÓI MUNKAVÉDELMI KÖTELEZETTSÉGEK RENDSZEREI:

- ❖ Információátadás.
- ❖ Az egyéni és kollektív védelem természetbeni biztosítása.
- ❖ Személyi feltételekről gondoskodás.
- ❖ Eljárási kötelmek.
- ❖ Szervezési, intézkedési feladatok
- ❖ Speciális feladatok a munkavégzés hatókörében tartózkodók védelme érdekében.

MUNKÁLTATÓ

Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés érdekében a munkáltató köteles figyelembe venni a következő általános követelményeket:

- a veszélyek **elkerülése**;
- a nem elkerülhető veszélyek **értékelése**;
- a veszélyek **helyettesítése** veszélytelennel vagy kevésbé veszélyessel;
- a veszélyek keletkezési **helyükön történő leküzdése**;
- **az emberi tényező figyelembevétele** a munkahely kialakításánál, a munkaeszközök és munkafolyamat megválasztásánál, **különös tekintettel** az egyhangú, kötött ütemű munkavégzés időtartamának mérséklésére, illetve káros hatásának csökkentésére, a munkaidő beosztására, **a munkavégzéssel járó pszichoszociális kockázatok okozta igénybevétel elkerülésére**;
- a **műszaki fejlődés** eredményeinek alkalmazása;
- egységes és átfogó **megelőzési stratégia kialakítása**, amely kiterjed a munkafolyamatra, a technológiára, a munkaszervezésre, a munkafeltételekre, a szociális kapcsolatokra és a munkakörnyezeti tényezők hatására;
- a **kollektív műszaki védelem elsőbbsége** az egyéni védelemhez képest;
- a munkavállalók megfelelő **utasításokkal** történő ellátása.

MUNKÁLTATÓ

MUNKÁLTATÓK MUNKAVÉDELMI FELADATAI ÉS KÖTELEZETTSÉGEI:

- munkát úgy szervezni, hogy a munkavállaló **jogait gyakorolni, kötelezettségeit teljesíteni tudja**
- **rendszeres ellenőrzés**
- **megfelelő munkaeszközök biztosítása**
- **rendellenességek** kivizsgálása, megszüntetése
- **munkabalesetek és foglalkozási megbetegedések** esetén eljárni
- **egyéni védőeszközök** biztosítása
- **munkavédelmi oktatás**
- munkavédelmi **szakember alkalmazása**
 - ✓ veszélyes létesítmény, munkahely üzembe helyezésekor vagy újraindításakor
 - ✓ egyéni védőeszközök juttatás rendjének meghatározásakor
 - ✓ kockázatértékelés elkészítésekor
 - ✓ súlyos munkabalesetek kivizsgálásakor
 - ✓ sorok kívüli műszaki megfelelőség-vizsgálatkor
- **ügyel az egészségügyi vizsgálatokra**
- munkavállalók **szociális helyzetének** figyelemmel kísérése